

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის

KA060120555841315

ბრძანება №740

ქ. თბილისი

23 / სექტემბერი / 2015 წ.

შპს „საგურამო ენერჯი“-ს 4.4 მგვტ სიმძლავრის საგურამო ჰესის მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის დამტკიცების შესახებ

„გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის „მ“ ქვეპუნქტისა და ამავე მუხლის მე-4 პუნქტის საფუძველზე

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

- 1.დამტკიცდეს, ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა № 58; (18.09.2015 წ) მცხეთის მუნიციპალიტეტის გამგეობის მიერ წარმოდგენილ შპს „საგურამო ენერჯი“-ს 4.4 მგვტ სიმძლავრის საგურამო ჰესის მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე;
- 2.ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
- 3.შპს „საგურამო ენერჯი“-მ უზრუნველყოს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით (№ 58; 18.09.2015 წ) გათვალისწინებული პირობების შესრულება;
- 4.ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეზავნოს შპს „საგურამო ენერჯი“-ს;
- 5.ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „საგურამო ენერჯი“-ს მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
- 6.ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოში- საქართველოს მთავრობაში (თბილისი, ინგოროყვას ქუჩა N7) ან თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

საფუძველი: გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების დეპარტამენტის უფროსის თამარ შარაშიძის მოხსენებითი ბარათი; მცხეთის მუნიციპალიტეტის გამგეობის წერილი (№ 6059; 02.09.2015 წ); ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა (№58; 18.09.2015 წ)

მინისტრი

გიგლა აგულაშვილი

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო

MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND NATURAL RESOURCES OF GEORGIA

საქართველო, 0114, თბილისი, გულუას ქ. 6ა, ტელ: 272-72-00, 272-72-20 ფაქსი: 272-72-37

ეკოლოგიური ექსპერტიზის

დასკვნა პროექტზე

№ 58

18 სექტემბერი 2015 წ

I. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება - 4.4 მგვტ სიმლაერის საგურამო ჰესის მშენებლობა და ექსპლუატაცია
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი - შპს „საგურამო ენერჯი“. ქ. თბილისი, ძველი თბილისის რაიონი, კოსტავას I შესახვ., N 33
3. საქმიანობის განხორციელების ადგილმდებარეობა - მცხეთის მუნიციპალიტეტი, სოფელი საგურამო
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი - 4.09.2015 წ.
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ - შპს „გამა კონსალტინგი“

II. ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით, მცხეთის მუნიციპალიტეტის გამგეობის მიერ, ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით წარმოდგენილია, ქ.მცხეთის სოფ.საგურამოს ტერიტორიაზე შპს „საგურამო ენერჯის“-ის 4.4 მგვტ სიმძლავრის საგურამო ჰესის მშენებლობის და ესპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების (გზშ) ანგარიში.

გზშ-ს ანგარიშის თანახმად:

შპს „საგურამო ენერჯი“, საგურამოს მცირე ჰესის ფუნქციონირებას გეგმავს ბოდორნა-თბილისის ზღვის სადერივაციო სისტემიდან (წყალმდენიდან) აღებული წყლის გამოყენებით. პროექტის მიხედვით ჰესისათვის საჭირო იქნება 5.0 მ³/წმ წყლის ხარჯი, რაც შესაძლებელია მიღებული იქნას სადერივაციო სისტემის გამტარიანობის გაზრდით და ქ. თბილისის წყალმომარაგებისათვის საჭირო ხარჯის ოპტიმიზაციით.

კომპანიის ინფორმაციით წყლის დანაკარგების შემცირების და მოხმარებული წყლის აღრიცხვიანობის მოწესრიგების მიზნით გაწეული სამუშაოების შედეგად, ადგილი იქნება წყალმოხმარების ხარჯის შემცირების ტენდენციას, კერძოდ: 2014 წლისათვის არსებული წყალმოხმარების ხარჯი 12.5 მ³/წმ, 2019 წლისათვის შემცირდება 9.3 მ³/წმ-მდე. ამასთანავე დაგეგმილია სადერივაციო სისტემის რეკონსტრუქციის სამუშაოები, რის შედეგადაც არხის გამტარუნარიანობა 12.5 მ³/წმ-დან გაიზრდება 15 მ³/წმ-მდე. აღნიშნული ღონისძიებების შედეგად გამოთავისუფლდება 5.7 მ³ წყალი, საიდანაც 5.0 მ³ გამოყენებული იქნება მცირე ჰესის ფუნქციონირებისათვის, ხოლო 0.7 მ³ ჩაშვებული იქნება თბილისის ზღვაში.

ბოდორნა-თბილისის ზღვის სადერივაციო სისტემაში წყლის მიწოდება ხდება ბოდორნის ბუფერული აუზიდან, რომელიც წარმოადგენს ჟინვალის ჰიდროკვანძის შემადგენელ ნაწილს.

ჟინვალჰესის მიერ გამომუშავებული წყალი 8.5 კმ გვირაბის საშუალებით მიეწოდება ბოდორნის ბუფერულ აუზს, რომლის დანიშნულებაცაა წყლის ხარჯების დაბალანსება ბოდორნა-თბილისის ზღვის წყალმდენისა და ქვედა ბიეფისათვის, სადაც წყალაღება ხდება „არაგვის ხეობის“ წყალსადენების სათაო ნაგებობისა და სარწყავი არხებისათვის.

ჟინვალის წყალსაცავის დარეგულირებული სასარგებლო მოცულობა საშუალებას იძლევა, ბოდორნის ბუფერულ აუზში მიწოდებული იქნას სტაბილური ხარჯი. შესაბამისად ბუფერული აუზიდან წყლის მიწოდება სტაბილურად ხდება როგორც თბილისის ზღვის მიმართულებით, ასევე მის ქვედა ბიეფში, აქ არსებული წყალმომხმარებლების წყლით უზრუნველყოფისათვის.

ბოდორნა-თბილისის ზღვის წყალმდენის პირველი 16 კმ წარმოადგენს დახურულ არხს, რომელიც სოფ. საგურამოს მიმდებარე ტერიტორიიდან გრძელდება გვირაბით თბილისის

ჰესის აშენების გადაწყვეტილების მიღების შემდგომ განიხილებოდა გარემოსდაცვითი და ენერგეტიკული თვალსაზრისით მომგებიანი რამდენიმე ალტერნატიული ადგილი. მათ შორის:

1. მდ. ფრონეს მარცხენა სანაპიროზე შერჩეულ ტერიტორია;
2. სოფ. ჯილაურას მიმდებარე ტერიტორია;
3. საგურამოს წყალსადენის სათაო ნაგებობის მიმდებარე ტერიტორია.

საბოლოოდ არჩევანი შეჩერებული იქნა მესამე ალტერნატიულ ვარიანტზე, რადგან აღნიშნული ალტერნატიული ვარიანტის მიხედვით გამოყენებული იქნება რამდენიმე ათეული წლის წინათ აშენებული წყლის გადასატუმბი სისტემა (სატუმბი სადგურის შენობა და მილსადენები), რაც მნიშვნელოვნად ამცირებს სამშენებლო სამუშაოების მოცულობებს და შესაბამისად გარემოზე ნეგატიური ზემოქმედების ხარისხს. ჰესის ფუნქციონირებისათვის გამოყენებული იქნება ყინვალის თბილისის ზღვის წყალდენში წარმოქმნილი ნამეტი წყალი და მდ. არაგვიდან დამატებითი წყლის აღება არ მოხდება.

მე-3 ალტერნატიული ვარიანტით გათვალისწინებული პროექტის მიხედვით, ჰესის ინფრასტრუქტურის ობიექტების მოწყობა, ახალი ტერიტორიების ათვისებასთან დაკავშირებული არ იქნება. მნიშვნელოვანია, რომ პროექტის გავლენის ქვეშ მოქცეული ყველა მიწის ნაკვეთი და ნაგებობები შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერი“-ს საკუთრებაა.

საინჟინრო-გეოლოგიური თვალსაზრისით შერჩეული ალტერნატიული ვარიანტის ტერიტორია მდგრადია და მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროცესში მნიშვნელოვანი გართულებები მოსალოდნელი არ არის.

ტექნოლოგიურ ალტერნატივებში მოიაზრებოდა ტურბინის კონკურენტუნარიანი ალტერნატიული ვარიანტების შერჩევა. დაწნევის და წყლის ხარჯის გათვალისწინებით განიხილებოდა რადიალურ-ღერძული ტიპის 2 სხვადასხვა ტურბინა: ოსბერგერის (Ossberger) და ფრენსისის (Francis), ორივე რადიალურ-ღერძულ საშუალო დაწნევიან ტურბინას წარმოადგენს.

გამომდინარე იქიდან, რომ ბოდორნის ბუფერული აუზიდან ბოდორნა-თბილისის ზღვის წყალმდენს წყალი უცვლელი რაოდენობით მიეწოდება და საპროექტო ჰესისთვისაც წყლის მოწოდება განსაზღვრულია მუდმივი ხარჯით, ფრენსისის ტიპის ტურბინის მქუ უფრო მაღალი იქნება ვიდრე ოსბერგერის ტიპის ტურბინის, შესაბამისად უპირატესობა მიენიჭა ფრენსისის ტურბინას.

შპს „საგურამო ენერჯი“ საგურამოს მცირე ჰესის მოსაწყობად გამოიყენებს უკვე არსებულ ინფრასტრუქტურის ობიექტებს, კერძოდ: 1993 წელში აშენებულ სატუმბი სადგურის შენობას და ლითონის მილსადენს. სატუმბი სადგური და მილსადენი აშენდა მდ. არაგვის წყლის ბოდორნა-თბილისის ზღვის სადერივაციო სისტემის მე-16 კმ-ზე მისაწოდებლად, რომ გვირაბის საშუალებით შესაძლებელი ყოფილიყო წყლის თბილისის ზღვაში ჩაშვება. მაგრამ შემდეგ ახალი სისტემის გამოყენების საჭიროება აღარ დადგა და შესაბამისად სისტემას არასდროს უმუშავია.

მცირე ჰესის მოწყობის იდეა ითვალისწინებს სადერივაციო არხის მე-16 კმ-ზე 5,0 მ3/წმ წყლის ხარჯის აღებას, არსებული მილსადენის საშუალებით ყოფილი სატუმბი სადგურის შენობაში მიწოდებას, სადაც დამონტაჟდება ჰიდროაგრეგატი და შესაბამისი ელექტრომოწყობილობა. ნამუშევარი წყლის არინება მოხდება სატუმბო სადგურისათვის ადრე მოწყობილი შემწოვი მილსადენის საშუალებით და ჩაშვებული იქნება მდ. არაგვის აქტიურ კალაპოტში.

საპროექტო ჰესის კომუნიკაციები განთავსებულია მცხეთის მუნიციპალიტეტის, სოფ. საგურამოს სამხრეთ-დასავლეთით, მდ. არაგვის პირველ ტერასაზე და მიმდებარე ფერდობზე. როგორც არსებული ძველი მილსადენი, ასევე სატუმბი სადგურის შენობა წარმოადგენს შპს „საგურამო ენერჯი“-ს საკუთრებას. სატუმბი სადგურის შენობა განთავსებულია საგურამოს სათაო ნაგებობების ტერიტორიაზე, წყალსადენის კომუნიკაციებიდან 170-180 მ-ის დაცილებით. მდ. არაგვის კალაპოტიდან დაცილების მანძილი დაახლოებით შეადგენს 220 მ-ს.

გზშ-ს ანგარიშის მიხედვით არსებული მილსადენი განთავსებულია მიწის ქვეშ და ტექნიკური მდგომარეობა დამაკმაყოფილებელია, ხოლო ვიზუალური დათვალიერებით მილსადენის განთავსების დერეფანში მცენარეული საფარი სუსტადაა განვითარებული.

სატუმბი სადგურის განთავსების ტერიტორიაზე ხე მცენარეები წარმოდგენილი არ არის. ჰესის მოსაწყობად შენობაში საჭირო იქნება შიდა სარეკონსტრუქციო სამუშაოების ჩატარება, სახურავის შეცვლა და გარეგანი იერსახის მოწესრიგება.

პროექტისათვის საჭირო გრუნტიანი გზები კარგ მდგომარეობაშია და სარემონტო-სარეკონსტრუქციო სამუშაოების ჩატარებას არ საჭიროებს.

საპროექტო ტერიტორიის უახლოესი დასახლებული პუნქტია - სოფ. საგურამო (დაცილება მიახლოებით 1,3 კმ).

მილსადენის დაახლოებით 500 მ-იანი მონაკვეთი გადის თბილისის ეროვნული პარკის ფარგლებში, მაგრამ მნიშვნელოვანია ის ფაქტი, რომ მისი ტექნიკური მდგომარეობა დამაკმაყოფილებელია და სამშენებლო ან სარემონტო სამუშაოების ჩატარებას არ საჭიროებს.

პროექტის მიხედვით საპროექტო ჰესის შემადგენლობაში იქნება შემდეგი ნაგებობები:

• სათაო ნაგებობა-ბოდორნა-თბილისის ზღვის სადერივაციოს სისტემის მე-16 კმ-ზე არსებული რეზერვუარი;

- არსებული სადაწნეო მილსადენი;
- არსებული ჰესის შენობა
- ღია გამანაწილებელი მოწყობილობა-ქვესადგური;
- უქმი წყალსაგდები
- გამყვანი არხი.

ბოდორნა-თბილისის ზღვის სადერივაციო სისტემიდან წყლის აღება მოხდება არსებული ინფრასტრუქტურის საშუალებით, კერძოდ: ადრეულ წლებში სადერივაციო არხში წყლის მისაწოდებლად მოწყობილი გამათანაბრებელი აუზი და ფარი გამოყენებული იქნება არხიდან წყლის მისაღებად, ხოლო აუზიდან წყალი თვითდენით მიწოდებული იქნება სადაწნეო მილსადენში. სადაწნეო მილსადენის, აუზთან შეერთება აღიჭურვება ბრტყელი, სიღრმული, თვლიანი, სარემონტო, ავტომატური ურდულით.

აღნიშნულის გათვალისწინებით სათაო ნაგებობის მოწყობა მნიშვნელოვანი სამშენებლო სამუშაოების შესრულებასთან დაკავშირებული არ იქნება.

სადაწნეო მილსადენის ვარგისიანობა შემოწმებული და დადასტურებულია ჰიდრაულიკური ტესტებით და მილსადენის ნაკერების ულტრაბგერითი კვლევებით კომპანია GWP-ს მიერ. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ მილსადენი გათვალისწინებულია მაღალ წნევაზე მუშაობისათვის და შესაბამისად შესაძლებელი იქნება მისი როგორც სადაწნეო მილსადენის გამოყენება.

მილსადენის საერთო სიგრძე შეადგენს 1191 მ-ს, კონსტრუქციულად შედგება სხვადასხვა დიამეტრის მილებისგან მიმართულების შეცვლის ადგილებში მოწყობილია ანკერული საყრდენები. მილსადენიდან წყალი მიემართება ჰესის შენობაში.

წყალსაგდები, რომლის დანიშნულება იქნება მდ. არაგვი ავარიული წყალგაშვების განხორციელება, განთავსდება სადაწნეო მილსადენიდან, რისთვისაც ჰესის შენობის წინ მოეწყობა ავტომატური ურდული. წყალგაშვებისათვის გამოყენებული იქნება ორი არსებული 145 მ სიგრძის, 1,0 და 0,6 მ დიამეტრის მილი, რომლებიც თავის დროზე მოეწყოს სატუმბ სადგურში წყლის მისაწოდებლად.

ჰესის შენობიდან ტურბინის ნამუშევარი წყლის არინება იწარმოებს გამყვანი არხის საშუალებით. პროექტის მიხედვით წყალჩაშვება მოხდება მდ. არაგვი თვითდენით, რისთვისაც დაგეგმილია არსებული 116 მ სიგრძის, 1420 მმ დიამეტრის და 16 მმ სისქის კედლების მქონე მილსადენის გამოყენება. პროექტის მიხედვით წყლის ჩაშვება მდ. არაგვის ჭალაში იწარმოებს 7,0 მ სიმაღლის ფერდობიდან. გათვალისწინებულია როგორც წყალსავალის შესასვლელი ნაწილის რეკონსტრუქციის ჩატარება, ასევე წყაჩაშვების ადგილას მდინარის ჭალის გამაგრება მსხვილი ლოდების ნაყარით.

ეროზიული პროცესების განვითარების პრევენციის მიზნით, მიზანშეწონილია გამყვანი მილის დაგრძელება და ნამუშევარი წყლის მდინარის აქტიურ კალაპოტში ჩაშვება.

გზშ-ს ანგარიშის მიხედვით ჰესის შენობის მოწყობა გათვალისწინებულია არსებული სატუმბი სადგურის შენობაში, რისთვისაც საჭირო იქნება სატუმბი სადგურის დარჩენილი მოწყობილობის დემონტაჟი, ტუმბოების საძირკვლების მოშლა, ჰიდროტურბინის და გენერატორის საძირკვლის აშენება, ტურბინისწინა ჩამკეტის მონტაჟი, ასევე სადაწნეო მილსადენის ძაფის მიყვანა ტურბინამდე და ავტომატური მართვის სისტემების მონტაჟი.

პროექტით გათვალისწინებულია შენობის რეკონსტრუქცია შესაბამისი ხიდური ამწის განთავსების მიზნით, შეიცვლება შენობის გადახურვა და სახურავი. გათვალისწინებულია აგრეთვე ფანჯრების, კარების და ჭიშკრის გამოცვლა, შიდა მოსაპირკეთებელი სამუშაოები. ჰესის შენობაში განთავსდება ჰიდროტურბინა და ავტომატური მართვის სისტემა.

პროექტით გათვალისწინებულია ერთი, რადიალურ-ღერძული, ფრენსისის, 4.2 მვტ სიმძლავრის, ტურბინის მონტაჟი.

პროექტის მიხედვით ჰესზე გათვალისწინებულია ერთი 4 მვტ სიმძლავრის გენერატორის და ერთი TM-6300 კვა, 35/6,3 კვ ტიპის ტრანსფორმატორის დამონტაჟება.

ელექტროსისტემაში ჩართვა გათვალისწინებულია 35 კვ „წილკანი -1“ ელექტროგადამცემ ხაზზე მიერთებით, რომელიც ჰესის შენობიდან 30 მ-ის დაცილებით მდებარეობს. ამ მიზნით დაგეგმილია ჰესის შენობის მიმდებარედ ღია გამანაწილებელი მოწყობილობის 6,3/35 კვ აშენება.

ბოდორნა-თბილისის ზღვის სადერივაციო სისტემის გამტარუნარიანობა ამჟამად შეადგენს 12.5 მ3/წმ. შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუნდრის“-ს მიერ დაგეგმილი რეკონსტრუქციის შემდეგ, 2019 წლისათვის გამტარუნარიანობა მიაღწევს 15,0 მ3/წმ. ამავდროულად, წყალმომარაგების მოთხოვნილება 2015 წლიდან 2018 წლის ჩათვლით შემცირდება 12.5 მ3/წმ-დან 9,7 მ3/წმ -მდე, ხოლო 2019 წ. შეადგენს 9,3 მ3/წმ.

2015-2019 წწ. პერიოდში, წყალსადენიდან, რომლის გამტარუნარიანობა შეადგენს 12.5 მ3/წმ, ენერგეტიკული მიზნებისათვის შეიძლება გამოყენებული იქნეს წყლის ხარჯი 0,4-დან 2,8 მ3/წმ-მდე.

რეკონსტრუქციის შემდეგ (2019 წ-დან), გამტარუნარიანობა გაიზრდება 5,7 მ3/წმ-მდე. აქედან 0.7 მ3/წმ საჭიროა თბილისის წყალსაცავის დონის შესანარჩუნებლად. დანარჩენი 5,0 მ3/წმ ხარჯი შეიძლება გამოყენებული იქნას საგურამოს მცირე ჰესზე ელექტროენერჯის გამოსამუშავებლად.

ენერგეტიკულ გათვლებში გამოყენებულია შემდეგი საწყისი მონაცემები:

- ზედა ბიეფის ნიშნული – 617,3 მ
- ქვედა ბიეფის ნიშნული – 502,0 მ
- სტატიკური დაწნევა – 115,3 მ

იმის გათვალისწინებით, რომ ენერგეტიკული ხარჯი 2015 წლიდან 2019 წლამდე თანდათანობით გაიზრდება, დაწნევის დანაკარგები გათვლილია არსებული 1191 მ საერთო სიგრძის ლითონის წყალსადენის ხარჯის სხვადასხვა სიდიდეებისათვის.

ამგვარად, 5 მ3/წმ ხარჯის პირობებში გაანგარიშებით, საგურამოს მცირე ჰესის სიმძლავრე შეადგენს 4,4 მვტ, ხოლო ელექტროენერჯის წლიური გამომუშავება 36,43 მლნ. კვტ. სთ-ს.

საგურამოს ჰესის პროექტი მნიშვნელოვანი მოცულობების სამშენებლო სამუშაოების შესრულებას არ ითვალისწინებს, რადგან კომუნიკაციების დიდი ნაწილი (სადაწნეო მილსადენი, ჰესის შენობა, უქმი წყალსაგდების და გამყვანი არხის მილსადენები) უკვე არსებობს და დაგეგმილია მათი გამოყენება. გამომდინარე აღნიშნულიდან ძირითადი სამშენებლო სამუშაოები დაკავშირებული იქნება ჰესის შენობის რეკონსტრუქციასთან და ღია გამანაწილებელი მოწყობილობის (ქვესადგურის) მოწყობასთან. სამშენებლო სამუშაოების მცირე მოცულობების გათვალისწინებით დიდი სამშენებლო ბანაკების მოწყობა საჭიროებას არ წარმოადგენს და რაიმე ინფრასტრუქტურის მოწყობა სამშენებლო მოედნებზე არ იგეგმება.

დაგეგმილი სამუშაოების უზრუნველყოფა მოხდება სამშენებლო ბაზიდან, რომელიც მდებარეობს საგურამოს წყალსადენის სათაო ნაგებობის სანიტარიული დაცვის ზონის გარეთ გამოყოფილი მოედნზე. აქ გათვალისწინებულია საჭირო სამშენებლო მასალების დასაწყობება და ტექნიკის განთავსება. აქვე განთავსდება კონტეინერული ტიპის ორი სათავსი მუშებისა და ადმინისტრაციული პერსონალისათვის.

სხვა ინფრასტრუქტურის განთავსება სამშენებლო ბანაკის ტერიტორიაზე არ იგეგმება. სამშენებლო სამუშაოებისათვის საჭირო ბეტონის ნარევი ბეტონ-მზიდი ავტომანქანებით შემოტანილი იქნება სხვა იურიდიული პირების ბეტონის ქარხნებიდან. ელექტრომომარაგება და წყალმომარაგება მოხდება საგურამოს წყალსადენის სათაო ნაგებობიდან.

სამშენებლო მოედნები მცენარეული საფარის სიხშირით და მრავალფეროვნებით არ გამოირჩევა. მიუხედავად აღნიშნულისა საჭირო იქნება ტერიტორიების არსებული ერთეული ეგზემპლარი მცენარეებისაგან გაწმენდა, რაც ძირითადად გამყვანი არხის ბოლო მონაკვეთის განთავსების ტერიტორიებზე იქნება ჩასატარებელი.

მცენარეული საფარის გასუფთავების სამუშაოები უნდა შესრულდეს შესაბამისი მეთვალყურეობით, რათა სამუშაოები არ გასცდეს მონიშნულ ზონებს და არ მოხდეს მცენარეთა დამატებითი დაზიანება. მოხსნილი მცენარეული საფარის დროებითი დასაწყობება მოხდება

ცალკე გამოყოფილ ტერიტორიაზე, ხოლო განკარგვა უნდა ადგილობრივი სატყეო სამსახურის მიერ.

ძირითადი მიწის სამუშაოები შესასრულებელი იქნება ქვესადგურის მოსაწყობად გათვალისწინებულ ტერიტორიაზე. ბევრად უფრო მცირე მოცულობის სამუშაოები იქნება საჭირო ჰესის შენობის პერიმეტრზე სატურბინე მილსადენის, ჩამკეტი ურდულების და საკაბელო არხების მოსაწყობად.

ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა არ იქნება საჭირო სამშენებლო ბაზის ტერიტორიაზე, რომელიც დღეისათვის დაფარულია მყარი საფარით.

სახიფათო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენების დროებითი განთავსებისათვის სამშენებლო ბაზაზე დაიდგმება სპეციალური კონტეინერები (სათანადო აღნიშვნებით). კონტეინერებში პერიოდულად დაგროვილი ნარჩენები გატანილი ამ საქმიანობაზე სათანადო ნებართვის მქონე კონტრაქტორის მიერ. სახიფათო ნარჩენების დროებითი დასაწყობებისთვის, ჰესის შენობის ფარგლებში გამოიყოფა შესაბამისად აღჭურვილი სათავსი. საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გატანა მოხდება ქ. მცხეთის დასუფთავების მუნიციპალური სამსახურის მიერ, შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე.

სამშენებლო ბაზის სასმელ-სამეურნეო დანიშნულების წყლით მომარაგება მოხდება საგურამოს წყალსადენის სათაო ნაგებობიდან არსებული ქსელის საშუალებით. ექსპლუატაციის ეტაპზე წყლის გამოყენება მოხდება სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით და ხანძარსაწინააღმდეგო მიზნებისთვის.

სამეურნეო-ფეკალური წყლების შეგროვებისთვის ჰესის შენობის განთავსების ტერიტორიაზე მოწყობილი იქნება ჰერმეტიული ამოსანიჩბი ორმო, რომელიც პერიოდულად გაიწმინდება სპეც-ავტომობილის საშუალებით. ჩამდინარე წყლების ჩაშვება წინასწარ შეთანხმებული ტექნიკური პირობების გათვალისწინებით მოხდება ქ. თბილისის საკანალიზაციო კოლექტორში.

საქართველოს ფიზიკურ-გეოგრაფიული დარაიონების მიხედვით საკვლევი ტერიტორია მიეკუთვნება ივერიის ოლქის, შიდა ქართლის რაიონის, ტერიტორია განლაგებულია სეისმური აქტივობის 8 ბალიან ზონაში..

ჰიდროგეოლოგიური დარაიონების სქემის მიხედვით ტერიტორია მიეკუთვნება მთავარი კავკასიონის სამხრეთ ფერდის წყალწნევიანი სისტემის ყაზბეგ-მთათუშეთის ნაპრალო-კარსტული წყალწნევიან სისტემას. საპროექტო ტერიტორიის უახლოესი ზედაპირული წყლის ობიექტია მდ. არაგვი.

საკვლევი ტერიტორიები თბილისის ეროვნული პარკის საგურამოს ნაკრძალის საზღვართან მდებარეობს. საპროექტო ჰესის შენობა მდებარეობს საგურამოს წყალსადენის სათაო ნაგებობის ტერიტორიაზე, რომელზედაც ხე მცენარეები პრაქტიკულად წარმოდგენილი არ არის. გამყვანი არხის ძირითადი ნაწილის განთავსების დერეფანში მცენარეული საფარი წარმოდგენილი არ არის. პროექტის გავლენის ზონაში დაცული სახეობის არც ერთი მცენარე არ დაფიქსირებულა. საგურამოს მცირე ჰესის ნაწილი განთავსებულია საგურამოს ნაკრძალის საზღვარზე, ნაწილი კი მდ. არაგვის ჭალის ტყის მიმდებარედ.

ძალური კვანძის განთავსების ტერიტორია ნაკრძალის საზღვრიდან დაცილებულია დაახლოებით 500 მ-ით, ხოლო სადაწნეო მილსადენის პირველი 500 მ-იანი მონაკვეთი განთავსებულია თბილისის ეროვნული პარკის საზღვრებში.

გზშ-ს ანგარიშის მიხედვით მშენებლობის ეტაპზე სამშენებლო მოედანზე არსებულ ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების წყაროების მიერ გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა რაოდენობა ძალზედ მცირეა. ჰესის ექსპლუატაციის ეტაპზე ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე ნეგატიური ზემოქმედების რისკი არ იქნება მაღალი, ვინაიდან ემისიის წყაროები არ იარსებებს.

გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილია გარემოზე ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებები და მონიტორინგი, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა, შესაძლო ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა, საქმიანობის შეწყვეტის შემთხვევაში გარემოს პირვანდელ მდგომარეობამდ აღდგენის პრობები. მშენებლობის და ექსპლუატაციის ფარგლებში წარმოქმნილი ნარჩენები შენახვის, ტრანსპორტირების და განთავსების პრობები.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის ჩატარების შედეგად ექსპერტების მიერ გამოთქმული შენიშვნები საფუძვლად უდევს წინამდებარე დასკვნის III თავს.

III. პირობები

შპს „საგურამო ენერჯი“-ს ხელმძღვანელობა ვალდებულია:

1. მშენებლობა და ექსპლუატაცია უზრუნველყოს გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, მონიტორინგის, შესაძლო ავარიული სიტუაციების, შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმებით და წარმოდგენილი დასკვნების/რეკომენდაციების შესაბამისად.
2. საქმიანობის განხორციელებისას არსებული ხე-მცენარეების ჭრის აუცილებლობის შემთხვევაში შეათანხმოს შესაბამის უწყებასთან, ხოლო წითელ ნუსხაში შეტანილი ხე-მცენარეების ჭრის შემთხვევაში იმოქმედოს საქართველოს „წითელ ნუსხასა“ და „წითელი წიგნის“ შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად.
3. მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს პროექტის განხორციელების არეალში ჰიდროლოგიურ გარემოზე კუმულაციური ზემოქმედების შეფასება, სადაც გათვალისწინებული და დადასტურებული იქნება, როგორც ჟინვალის კაშხლის ქვედა ბიეფში განსაზღვრული ეკოლოგიური ხარჯის სტაბილურობა, ასევე სხვა წყალმოსარგებლეთა ინტერესები. ზემოაღნიშნულის შეფასება წარმოდგენილი იქნას მშენებლობის დაწყებამდე გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში.
4. მშენებლობის დასრულებისა და ექსპლუატაციაში გაშვების შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს.
5. ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში დასკვნის გადაცემა განახორციელოს „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით.

IV. დასკვნა

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით, მცხეთის მუნიციპალიტეტის გამგეობის მიერ, ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით წარმოდგენილია, ქ.მცხეთის სოფ.საგურამოს ტერიტორიაზე შპს „საგურამო ენერჯის“-ის 4.4 მგვტ სიმძლავრის საგურამო ჰესის მშენებლობის და ესპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით, საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია წინამდებარე დასკვნის III თავში მოყვანილი პირობებით.

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების

დეპარტამენტის უფროსი

თამარ შარაშიძე

(სახელი, გვარი)

(ხელმოწერა)

